

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Агролісомеліорація

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “17” січня 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Агролісомеліорація
Освітня програма	Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Дисципліна «Агролісомеліорація» для студентів спеціальності 201 Агрономія» є визначальною для науково обґрунтованого використання захисних лісових насаджень на сільськогосподарських угіддях для функціонування сучасних лісоаграрних екологічних систем.

Мета та цілі курсу

Метою курсу вивчення дисципліни тісно пов'язано з потребою розв'язання екологічного балансу структури земель та встановлення безпечного співвідношення площ ріллі, природних угідь, багаторічних насаджень. Наукове обґрунтування ведення сільського господарства і агролісомеліорації у сучасних умовах господарювання з урахуванням екологічних систем та природних умов середовища, що формують агроекологічну ситуацію в межах агроландшафтів.

Завдання навчальної дисципліни – познайомити студентів з різними видами захисних лісових насаджень, які адаптовані до конкретних природно-географічних зон. Навчити: особливостям їхнього розміщення; здійсненню оцінки стану існуючих захисних лісових насаджень, а також елементам проектування недостаючих видів насаджень для ефективного функціонування закінчених систем лісомеліоративних насаджень при ландшафтно-контурній організації території конкретного землекористування та особливостям впорядкування агролісомеліоративних насаджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні поняття про ліс, закони їхнього життя, росту і розвитку;
- види лісомеліоративних насаджень, їх призначення та характеристику;
- особливості агролісомеліоративного впорядкування захисних лісонасаджень.

Компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово.

- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.
- ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.
- ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації зрізних джерел.
- ЗК10. Здатність працювати в команді.
- ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- СК3. Знання та розуміння основних біологічних та агротехнологічних концепцій, правил, і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.
- СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.
- СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані в галузях сільськогосподарського виробництва.

Програмні результати навчання

- ПРН5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.
- ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідним навичками в галузі агрономії.
- ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.
- ПРН8. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії.
- ПРН9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.
- ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Загальні відомості про ліс і захисні лісові насадження	Знати загальну характеристику лісів різних природнокліматичних зон України й світу, поділ лісів за екологічним і соціально-економічним значенням. Знати поняття «ліс» та його компоненти і їх функції у насадженні. Розуміти причини диференціації дерев у насадженні. Знати класифікацію	Тести, питання

		дерев за характером їх росту та розвитку, формою, розмірами стовбурів і крон. Вміти визначати стан насадження і встановлювати необхідність проведення лісогосподарських заходів та їх черговість.	
2.	Вчення про ліс	Знати головні ознаки лісу, його відновлення та користування ним, розуміти взаємозв'язок лісу і середовища. Розуміти поняття «бонітет», знати кількість класів бонітету та їх відповідність продуктивності. Вміти проводити оцінку продуктивності насаджень, їх природного зрідження та диференціації дерев. Використовувати для практичного визначення бонітету насаджень бонітетні таблиці. Аналізувати зв'язок між бонітетом і типом умов місцезростання або типом лісорослинних умов (ТУМ або ТЛУ). Знати основи дендрології. Вміти надавати морфологічну, екологічну і лісомеліоративну характеристику деревних і кущових видів для захисного лісорозведення	Тести, питання
3.	Види лісомеліоративних насаджень та їх лісівничо-таксаційна характеристика	Знати особливості вимірювання діаметру дерева, застосовувати основні таксаційні прилади та інструменти. Вміти визначати об'єм дерева різними способами: для зрізаного дерева – за складною та простою формулами Губера, а для ростучого дерева – за класичною формулою таксації. Аналізувати точність різних способів визначення об'єму дерева.	Тести, питання
4.	Основи лісовпорядкування, проектування системи лісомеліоративних насаджень	Знати поняття «пробної площі» та особливості проведення перелікової таксації у лісомеліоративних насадженнях. Вміти визначити лісівничо-таксаційні показники насадження. Провести аналіз наукових праць в агролісомеліорації та визначити перспективи впровадження результатів наукових досліджень у сфері геодезії та	Тести, питання

		землеустрою	
5.	Полезахисне лісорозведення	Розуміти особливості проведення і значення організаційногосподарських заходів впорядкування території. Вміти виділяти на плані землекористування земельні ерозійні фонди, розміщати поля основної й ґрунтозахисної сівозмін та проектувати розміщення відповідних господарських заходів, зокрема, лісомеліоративних насаджень. Визначати елементи системи захисних лісових насаджень окремої території за картографічними матеріалами	Тести, питання
6.	Лісомеліоративні насадження – складова частина протиерозійної системи	Знати призначення захисних насаджень і вимоги до їх розміщення. Розрізняти конструкції лінійних насаджень та розуміти принцип їх впливу на мікрокліматичні показники прилеглих угідь. Вміти складати схеми змішування для захисних лісових насаджень, розраховувати садивний матеріал, складати відомість запроєктованих насаджень. Аналізувати відповідність показників полезахисної і загальної лісистості оптимальним значенням	Тести, питання
7.	Озеленення населених міст	Знати класифікацію зелених насаджень, розрізняти їх види. Розуміти роль агролісомеліорації для підготовки фахівців спеціальності 201 Агрономія	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	28
Самостійна робота	10
Контрольна робота	12
Індивідуальне завдання	0
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні														Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Лекції															0
Практичні з-тя	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	2			28

Самостійна р-та														10	10
Контрольна роб.													12		12
Індивідуальні завдання															
Екзамен															50
Всього за тиж-нь	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	2	12	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>1. Агролісомеліорація. Програма навчальної дисципліни для підготовки бакалаврів в аграрних ВНЗ II-IV рівнів акредитації з напрямку 1301 “Агрономія” / О.І. Пилипенко, В.Ю. Юхновський, В.М. Малюга та ін. К.: Аграрна освіта, 2004. 9 с.</p> <p>2. Агролісомеліорація. Терміни і визначення понять : ДСТУ ISO 4874:2007. [Чинний від 01.01.2009]. К.: Держспоживстандарт України, 2010. 18 с. (Національний стандарт України).</p> <p>3. Бровко Ф.М., Бровко Д.Ф. Оптимізація водно-фізичних властивостей піщаних ландшафтів для потреб озеленення та лісорозведення // Науковий вісник НАУ. К.: 2002. Вип. 50. С. 255-260.</p> <p>4. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення в рівнинних районах України. Фастів: Поліфаст, 1998. 508 с.</p> <p>5. Гладун Г.Б. Лісові меліорації агролісоландшафтів. Словник-довідник основних термінів та визначень. Х.: Нове слово, 2003. 164 с.</p> <p>6. Несприятливі метеорологічні умови в землеробстві: захист від них культурних рослин / І.Д. Примак, В.А. Вергунов, П.У. Ковбасюк та ін.; За ред. І.Д. Примака. Кондор, 2006.– 314 с.</p> <p>7. Осмола М.Х. Лісові культури. Лісові розсадники. К.: ІСДО, 1995. 92 с.</p> <p>8. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П. Лісова типологія: Навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2002. 204 с.</p> <p>9. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю. Обґрунтування параметрів оптимальної полязахисної лісистості // Науковий вісник НАУ. К.: 1998. Вип. 10. С. 236-248.</p> <p>10. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Гукасова Г.О. та ін. Методологічні основи і методи досліджень у захисному лісорозведенні // Науковий вісник НАУ. К.: 2004. Вип. 72. С. 242-250.</p> <p>11. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Лісові меліорації. Підручник / За ред. В.Ю. Юхновського. К.: Аграрна освіта, 2010. 282 с.</p>	

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісового і аграрного менеджменту, адреса вул. Галицька 201, каб. 107, (0342) 59-61-66 ; (0342)59-61-72 , https://kag.pnu.edu.ua/ , електронна адреса klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Турак Олег Юрійович
Контактна інформація викладача	klam@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом

	<p>ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Діяти відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Студент може отримати додаткові бали відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Неформальна освіта зараховується відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський</p>

	національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf
--	--

Викладач _____ Турак О.Ю.